

III.7043.76.2020.LN

**Pan
Marcin Horała
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Infrastruktury**

Szanowny Panie Ministrze,

w związku ze skierowaniem do uzgodnień międzyresortowych kolejnej wersji projektu ustawy o zmianie ustawy o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej oraz ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (UD86) uprzejmie informuję, że podtrzymuję stanowisko w kwestii braku potrzeby zmiany dotychczasowego brzmienia art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 123, dalej jako: ustawa zmieniająca), przewidzianej w art. 2 .

Przepis art. 2 ustawy zmieniającej przewiduje zmianę art. 19 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, polegającą na dodaniu do tego artykułu nowego ust. 1a, zgodnie z którym niedopuszczalne będzie zaprzestanie pracy w wyniku akcji strajkowych przez kontrolerów ruchu lotniczego, informatorów służby informacji powietrznej i personel techniczny, zatrudnionych w Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej.

Przepis ten zatem wyraźnie określa konkretne kategorie pracowników zatrudnionych w Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, którzy nie mogą strajkować. Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych niedopuszczalne jest zaprzestanie pracy w wyniku akcji strajkowych na stanowiskach pracy, urządzeniach i instalacjach, na których zaniechanie pracy zagraża życiu i zdrowiu ludzkiemu lub bezpieczeństwu państwa. W projektowanym ust. 1a zrezygnowano zatem ze wskazania okoliczności, od zaistnienia których zależy możliwość zaprzestania pracy w wyniku akcji strajkowej. Ponieważ w innych przepisach ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych nie wymieniono stanowisk, urządzeń, instalacji oraz zakładów, w których praca powinna być kontynuowana, niezbędne jest w takim przypadku odwołanie się do stanowiska Komitetu Wolności Związkowej MOP, który zezwala na ograniczenie korzystania z prawa organizowania strajków w zakładach pracy, w których zaprzestanie pracy spowodowałoby oczywiste

i bezpośrednio zagrożenie życia, bezpieczeństwa osobistego lub zdrowia całej społeczności albo jej części (*existence of clear and imminent threat to the life, safety or health of the whole or part of the population*, Freedom of Association. Digest..., *op. cit.*, s. 119, pkt 582). Komitet Wolności Związkowej MOP uznał za branże, rodzaje zakładów pracy, które mogą być przez władze państw członkowskich uznane za ważne z punktu widzenia ochrony życia, zdrowia ludzkiego oraz bezpieczeństwa: służbę zdrowia, zakłady produkujące i dostarczające prąd, wodę, świadczące usługi telefoniczne, policję i siły zbrojne, straż pożarną, służbę więzienną (publiczną i prywatną), zakłady dostarczające żywność dla dzieci szkolnych i utrzymujące czystość i porządek w budynkach szkolnych, kontrolerów ruchu powietrznego (*ibidem*, s. 120, pkt 585). Komitet Wolności Związkowej MOP podkreślił konieczność wprowadzenia zakazu organizowania strajków w zakładach, które sprawują nadzór nad ruchem powietrznym w krajach członkowskich i zatrudniają kontrolerów ruchu powietrznego. Stwierdził, iż w tych zakładach pracy powinien być wprowadzony zakaz organizowania strajków i innych akcji protestacyjnych, ponieważ tego typu zachowania stwarzają bezpośrednio zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi (*ibidem*, s. 120, pkt 586).

Rzecznik podziela stanowisko, że na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych możliwe jest wyprowadzenie zakazu organizowania strajków przez kontrolerów ruchu lotniczego.

W piśmiennictwie wskazuje się jednak, że omawiana regulacja ustawowa nie zawiera rozwiązania stwarzającego podstawy do określenia legalnego sposobu korzystania przez pracowników z prawa do strajków, co powoduje trudność w zakresie oceny zarządzeń pracodawców o ograniczeniu korzystania z pracowniczego prawa do strajku z uwagi na przyczyny wymienione w art. 19 ust. 1 (por. A. Świątkowski, Polskie prawo pracy, Warszawa 2010, s. 489).

Na tle regulacji przyjętej w art. 19 ust. 1 ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych pojawiają się na przykład problemy z dopuszczalnością zaprzestania pracy przez lekarzy i inny personel medyczny. Podobne problemy z oceną skutku strajku dla życia i zdrowia obywateli występują w przypadku innych grup pracowniczych objętych regulacją art. 19 ust. 1 przy wykładni pojęcia zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Trzeba także zauważyć, że obowiązujące przepisy nie przewidują niestety skutecznych mechanizmów oceny legalności strajków przez organy wymiaru sprawiedliwości.

Projektowany art. 19 ust. 1a ustawy o rozwiązywaniu sporów zbiorowych wprowadza ograniczenie prawa do strajku o charakterze podmiotowym. Tak sformułowane ograniczenie traci selektywny charakter i nie pozwala zachować prawa do strajku przez takich pracowników świadczących pracę na stanowiskach, urządzeniach lub instalacjach, z którymi nie wiąże się szczególna odpowiedzialność za życie i zdrowie ludzi bądź bezpieczeństwo państwa. Przepis ten pozbawia prawa do strajku wszystkich pracowników

zatrudnionych w Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej na stanowiskach kontrolerów ruchu lotniczego i informatorów służby informacji powietrznej, a także wchodzących w skład personelu technicznego. Nieodzwone jest przy tym doprecyzowanie, jakie grupy pracowników Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej miałyby wchodzić w skład personelu technicznego objętego zakazem strajku.

Projektodawcy nie przedstawiają w uzasadnieniu żadnych informacji na temat oceny tak radykalnego ograniczenia prawa do strajku pod kątem zgodności z art. 59 ust. 3 w związku z art. 59 ust. 4 Konstytucji. Brak też informacji, jak wygląda kwestia regulacji prawa do strajku kontrolerów ruchu lotniczego, informatorów służby informacji powietrznej oraz pracowników wchodzących w skład personelu technicznego w innych krajach, w szczególności w krajach członkowskich OECD/UE.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/